

Хорошилова Н. С.

Дніпропетровський коледж культури і мистецтв

ФОРМУВАННЯ БАЗОВИХ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ У СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ІНФОРМАЦІЙНА, БІБЛІОТЕЧНА ТА АРХІВНА СПРАВА» ДНІПРОПЕТРОВСЬКОГО КОЛЕДЖУ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

Розглядаються складові професійної компетенції бібліотечних фахівців, а також шляхи їх формування під час навчання за спеціальність «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» Дніпропетровського коледжу культури і мистецтв.

Ключові слова: бібліотечна справа, інформаційна справа, бібліотечна освіта, професійні компетенції, коледжі культури і мистецтв.

Перед сучасними бібліотекарями-професіоналами постають завдання, які неможливо розв'язати без спеціальних знань та професійних навичок. Тож перед навчальними закладами постає нагальна проблема формування у студентів як денної, так і заочної форми навчання ряду професійних компетенцій, спрямованих на оперативне вирішення виробничих задач. Володіння професійними компетенціями передбачає здатність бібліотекаря застосовувати набуті знання та уміння, результати практичного досвіду, а також власні розумові та психологічні можливості при виконанні професійних обов'язків. Професійні якості фахівця будь-якої галузі обумовлюються комплексом знань, умінь та навичок, отриманих у відповідному вищому навчальному закладі. Саме спроможність реалізувати їх на сучасному ринку праці оцінюють у першу чергу роботодавці, зважаючи на такі здібності в прикладному аспекті [5].

Професійна компетентність — специфічна здатність, необхідна для ефективного виконання конкретної дії в конкретній предметній галузі, що включає вузькоспеціальні знання, особливі предметні навички, засоби мислення, а також розуміння відповідальності за свої дії [3].

До базових професійних компетенцій бібліотекаря належать:

- професійні знання та здатність застосовувати їх для вирішення конкретних виробничих завдань;
- комунікативні уміння;

– організаторські здібності.

Найголовнішою компетенцією є фахові знання. В ДККіМ студенти отримують їх під час вивчення ряду професійно-орієнтованих дисциплін, таких як «Основи аналітико-синтетичної обробки», «Бібліотечні фонди», «Обслуговування в бібліотеці», «Бібліографічна діяльність». Однак просто вивчити навчальний матеріал недостатньо для подальшої якісної професійної діяльності, тож на заняттях значна увага приділяється формуванню у студентів практичних навичок та вміння застосовувати теоретичні знання для вирішення практичних задач. Це можливо завдяки широким міждисциплінарним зв'язкам та ґрунтовній навчальній практиці, під час якої студенти у бібліотеках не тільки знайомляться з виробничими процесами в бібліотеках, а й долучаються до їх виконання. Наприклад, студенти випускних курсів самостійно редагують відділи алфавітного каталогу, обробляють партії нових надходжень, здійснюють розстановку фонду.

Чи не найважливішою складовою професійних знань та умінь у наш час є навички роботи з комп'ютером. Володіння навичками використання комп'ютерно-інформаційних технологій в цей час входить в систему ключових компетенцій особистості, нарівні з такими компетенціями, як соціальна, культурна, комунікативна. Для бібліотекаря застосування комп'ютерно-інформаційних технологій є найголовнішим інструментом його професійної діяльності.

Протягом усього терміну навчання студенти опановують вміння використовувати персональний комп'ютер спочатку для вирішення навчальних завдань, а потім і професійних. Це відбувається під час занять з дисциплін «Основи роботи на ПЕОМ», «Комп'ютерні технології в бібліотеках», «Автоматизовані бібліотечні технології». Студенти під час вивчення цієї дисципліни створюють макет електронного каталогу. Також студентів навчають засовувати можливості персональних комп'ютерів для популяризації бібліотечних фондів – вони створюють презентації книг, рекомендаційні бібліографічні списки. Важливу роль комп'ютерні ресурси відіграють у підготовці масових заходів – можуть бути створені запрошення, оголошення, програми для масових заходів.

На початку навчання майже всі студенти денного відділення володіють низьким рівнем комунікативних умінь. Це пов'язано з слабкою комунікативною підготовкою в загальноосвітніх школах. Тому в навчальному плані спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» передбачені дисципліни, під час яких формуються або вдосконалюються комунікативні здібності студентів. Це «Професійна етика», «Основи

ораторської майстерності». Під час занять студенти оволодівають вмінням публічно висловлювати власні думки, вчать бути толерантними до поглядів інших. Вони починають усвідомлювати, що професія бібліотекаря – публічна, вимагає певної відкритості та доброзичливого ставлення до інших. Також на заняттях з дисципліни «Обслуговування в бібліотеці» студенти опановують вмінням спілкуватись з користувачем, проводити масові заходи, розвивають артистичні здібності.

Особливістю вдосконалення організаторських здібностей є те, що вони властиві не всім студентам. Деякі з них, через свої психологічні особливості, не можуть вийти за рамки простого виконання навчальних завдань. Але більшість студентів все ж таки мають базові організаторські здібності. Вони удосконалюються спочатку під час виконання групових домашніх завдань – студенти між собою розподіляють роботу та обирають спосіб її виконання. Також організаторські здібності розвиваються під час навчальної практики, а саме обслуговування читачів – студенти самостійно приймають рішення про спосіб виконання запиту на потрібну інформацію. На старших курсах наші студенти самі відповідають за підготовку і проведення масових заходів. У деяких студентів проявляються яскраві лідерські якості, вони закріплюються під час виконання обов'язків старости.

Під час всього курсу навчання у Дніпропетровському коледжі культури і мистецтв проводиться активна робота з мотивації студентів до навчання, їм пояснюється важливість отриманих знань та умінь для майбутньої професійної діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дудник, О. Професійні компетентності бібліотекаря в умовах інноваційної діяльності бібліотеки / О. Дудник // Збірник тез I Української конференції молодих науковців. – Київ, 2014. – С. 6–8.
2. Ковальська, Т. Вплив особистісного читання бібліотекарів на рівень професійної компетентності / Т. Ковальська // Вісн. Кн. палати. – 2003. – № 12. – С. 21–24.
3. Компетентність – ключ до оновлення змісту бібліотечної роботи [Електронний ресурс] / Національна бібліотека України для дітей. – Режим доступу: <http://www.chl.kiev.ua/default.aspx?id=5293>.
4. Поляк, Н. П. Підвищення професійної компетентності молодого бібліотекаря як складова успішної діяльності бібліотеки [Електронний ресурс] / Н. П. Поляк. – Режим доступу: <http://repo.knmu.edu.ua/bitstream/123456789/9689/1/Поляк.pdf>.

5. Філіпова, Л. Професійні компетенції фахівців з документальних комунікацій: освітній аспект [Електронний ресурс] / Л. Філіпова. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/VKP/2009_1/st5.pdf.

Хорошилова Н. С.

Днепропетровский колледж культуры и искусств

ФОРМИРОВАНИЕ БАЗОВЫХ ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ КОМПЕТЕНЦИЙ У СТУДЕНТОВ СПЕЦИАЛЬНОСТИ «ИНФОРМАЦИОННОЕ, БИБЛИОТЕЧНОЕ И АРХИВНОЕ ДЕЛО» ДНЕПРОПЕТРОВСКОГО КОЛЛЕДЖА КУЛЬТУРЫ И ИСКУССТВ

Рассматриваются составляющие профессиональной компетенции библиотечных специалистов, пути их формирования во время обучения по специальности «Информационное, библиотечное и архивное дело» Днепропетровского колледжа культуры и искусств.

Ключевые слова: библиотечное дело, информационное дело, библиотечное образование, профессиональные компетенции, колледжи культуры и искусств.

Khoroshilova N. S.

Dnepropetrovsk College of Culture and Arts

BASIC PROFESSIONAL COMPETENCIES OF STUDENTS OF «INFORMATION, LIBRARY AND ARCHIVAL SCIENCE» IN DNEPROPETROVSK COLLEGE OF CULTURE AND ARTS

The components of the professional competence of librarians are considered; ways of their formation during training in Dnepropetrovsk College of Culture and Arts are shown.

Keywords: library science, information science, library education, professional competences, culture and arts colleges.